

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 157. — ŠTEV. 157.

NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 7, 1926. — TOREK, 7. JULIJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

NOV NAČRT MINISTRA CAILLAUXA

Novi načrt Caillauxa ima priliko, da bo sprejet v zbornici. — Odredba, ki vključuje poročilo izvedencev za končanje finančne krize, je bila odobrena od kabineta ter bo predložena poslancem. Debata v angleški poslanski zbornici. — Ruska podpora angleškim štrajkarjem.

PARIZ, Francija, 6. julija. — Finančni načrt Caillauxa, ki vključuje bistvene elemente poročila izvedencev, je bil včeraj zvečer odobren. Po mnemu prijateljev vlade bo danes sprejet v poslanski zbornici.

Načrt vključuje odobrenje ameriškega zadolžnega dogovora ter uravnavo francoskega dolga v Angliji; veliko povečanje uvoznih pristojbin; finančno preosnovo različnih departmentov; povečano produkcijo ter strogo ekonomijo v vladi in med narodom.

Ko bo predložena odredba poslanski zbornici, bo odvisna večina za vlado od načina, kako se bo zasukala debata. Vsako večino pa bodo smatrali za zadostno vspricho tejtva, da ne more v sedanjem času obvladati položaja nobena stranka in nobena koalicija.

Velika sila je pripravljena na boj proti kabine-tu. Deset poslancev, ki vključujejo voditelje so-cijalistov in komunistov, je objavilo interpelacije glede finančnega problema. Sedemnajst nadalj-nih poslancev je registriranih za udeležbo pri de-bati. Med temi so voditelji radikalne stranke, ka-teri ni vseh kabinet Brianda in Caillauxa, ter vodi-telji zmernih in konservativnih skupin.

M. Tardieu, ki je spravljal pretekli torek kabinet v zadrego s svojo nepričakovano intervencijo, ni na seznamu govornikov, v veliko presenečenje splošnega občinstva. Pričakovali so, da bo vodil napad na vlado.

PARIZ, Francija, 6. julija. — Pariško časopi-sje skoro soglasno slavi nepristranska priporo-čila komiteja finančnih izvedencev, a komentarji glede političnega ravnanja s temi principi se gla-se različno.

Figaro pravi: — Ti gospodje niso osladkali na-ših medicin. Njih odkritosrčnost je huda za vsa-kega, čeprav je nepristranska. Moramo pa vztra-jati. Da uideemo smrti, moramo odrezati bolni del.

Le Temps pravi: — Povratek zdravega denarja more biti le počasn.

LONDON, Anglija, 6. julija. — Poslanska zbornica je zborovala danes zjutraj do petih. Po-slanci so razpravljali, če naj še vedno ostanejo v veljavi vladne odredbe, ki so bile izdane ob izbru-hu stavke. Predlog je bil končno sprejet z 181 proti 64 glasovom.

Notranji minister je izjavil, da bo uvedla vlada natančno preiskavo glede pomoči, ki jo dobivajo štrajkarji iz Rusije.

Člani delavske stranke so mu v tem oziru odlo-čno nasprotovali. Neki delavski voditelj je rekel, da je denar, ki prihaja iz boljševiske Rusije, baš tako dobrodošel kot denar, ki prihaja iz drugih de-žel. Namen tega denarja je, pomagati štrajkar-jem, da bodo lažje vztrajali do konca ter izvojeva-li zmago.

Treznostno gibanje na Norveškem.

Norveška je trezna na te-melju novega načrta za prodajo opojnih pijač. Preiskava je pokazala, da se je zmanjšal obseg pijanosti po vojni po-tom omejitve prodaje močnih pijač.

OSLO, Norveška, 6. julija. — Na Norveškem je prodaja piva in vina vladno kontroliran mono-pol. Žgane pijače so v splošnem prepovedane. Na Svedskem je sličen mono-pol. Nakup žganja po požirkih je

racioniran in nakup v stekleni-cah za domačo porabo je omejen na štiri litre za osebo v enem me-secu.

Na Danskem je zapleten sistem težkega obdačenja, da se ustavi zavijanje žganja ter popularizira vino in pivo.

Vodilni princip v vseh teh treh deželah ugaja nekaterim Ameri-kanem. Dovoljena je prodaja lah-kih alkoholnih pijač, a strogo za-branjena uporaba žganih, kon-centriranih pijač. Seveda ima vsa-ka teh treh dežel svoj lastni butle-garski problem in domačo opozi-cijo proti tej vrsti kontroliranja alkoholnih pijač. Vladne statisti-ke pa kažejo, da so danes te tri dežele treznejše kot pa so bile pred vojno.

Na Svedskem je sličen mono-pol. Nakup žganja po požirkih je

COOLIDGE IN POROČNIK BYRD



Ko se je vrnil ameriški letalec Byrd s svojega poleta na Severni te-čaj, se je podal s parnikom proti Ameriki. Svečanemu pozdravu v New Yorku je sledil svečan pozdrav v Washingtonu. Pred-sednik Coolidge, je letaleca osebno pozdravil ter mu čestital k njegovemu uspehu. Na sliki stoji: predsednik Coolidge, poro-čnik R. E. Byrd ter pilot Floyd Bennett.

Štrajk na podulicnih železnicah.

Ves promet na podulic-nih železnicah v New Yorku je ustavljen. — Kompanija pravi, da bo importirala dovolj stav-kokazov. — Odklonila je vsa pogajanja s stav-karji.

Točno ob polnoči se je pričela savka uslužbencev podulicne že-leznice. Motorniški vlakovi, ki so se nahajali na zadnjih postajah, niso hoteli več na delo. Le vlake, ki so se nahajali na poti, so spravi-li na zadnje postaje.

Že v ponedeljek je bilo očivid-no, da hoče Interborough Transit družba forsirati izbruh stavke. Frank Hedley, predsednik družbe ter njen obratni vodja, ki je imel v svojih rokah resnično odločitev, se je poslužil cenenega izgovora, da noče od njega organizirana in kontrolirana Interborough Bro-therhood ničesar vedeti o razso-dišču, ker je ravnokar obnovila kontrakt ter vztraja na stališču, da je veljaven za vse panoge službe.

V tej novi pogodbi niso dali 13.000 do 14.000 delavcem niti najmanjše koncesije in vsled te-ga zveni tem bolj čudno izjava Hedleya, da se je oziral na orga-nizacijo. Dejstvo je, da se je tudi med sprevedniki in čuvaji ojači-lo bojno razpoloženje, ker so že davno zahtevali višje plače ter bolj urejene delavne pogoje. Hed-ley pa se je na ta način rešil iz neprijetnega položaja, v katere-ga ga je spravila ponudba pro-metne komisije, da nastopi kot razsodnica in posredovalka.

Stavkarski glavni stan se naha-ja v Manhattan Casin, na 155. ce-sti in 8. Avenue.

Policijski komisar McLaughlin je dal seveda takoj navodila, da se uporabi policijo pri savkarski službi, to je za varstvo stavkoka-zov. Petsto stavkokazov, vodilna profesionalnih gangsterjev in lopovov iz Pittsburgha, Cleve-landa in drugih industrijskih sre-dišč, ki vedno čakajo na priliko, da se na ta način prežive eter vo-dijo naprej svoje zgrešeno življe-nje, je bilo včeraj pripravljenih v remizah na 147. cesti n 7. Ave. Komitej Consolidated Union, to je organizacije stavkarjev, je iz-dal poziv v katerem se glasi:

— Sužnji delajo po 84 ur na te-den.

— Ali smo uslužbenci stacij-skega departamenta I. R. T. sužnji ali ljudje?

Dvignenje potopljenega submarina.

Potopljeni podmorski čoln S-51 so dvignili po dolgih mesecih neumor-nega dela. — Podmor-ski čoln je vseboval trupla 24 mornarjev.

NA KROVU U. S. VESTAL, 6. julija. — Pred par tedni se je iz-jalovil poskus, da dvignejo pod-morski čoln S-51, ki se je potopil septembra meseca preteklega leta ob priliki kolizije z nekim parnikom. Včeraj se je posrečil drugi poskus, in spravili so na po-vršino nesrečno ladjo s trupli 24 mornarjev, ki so se nahajala v no-tranjosti.

Potapljači so že davno pritrdili pontone na potopljeno ladjo ter jo obdali z dvigalnimi vrmi. Vče-raj so pontone zopet napumpali z zrakom in po več ur trajajočem pumpanju se je prikazal periskop podmorskega čolna na površini. Z največjo previdnostjo so pumpali naprej, da preprečijo zopetni po-top, kot se je pripetilo pred par tedni.

V tem slučaju pa so držale vr-vi in kmalu se je prikazal popol-noma porušeni stolp podmorske-ga čolna. Sodeč po razvalinah, je merala biti kolizija s parnikom "City of Rome" izvanredno silna.

Nesreča se je pripetila dne 27. septembra preteklega leta v bli-zini Bloek Island. Podmorski čoln S-51 je zapustil dne 20. septem-bra pod poveljstvom poročnika Dobsona pristanišče New London ter se pdal na poskusno potova-nje.

Parnik "City of Rome" se je nahajal na poti iz Savannah, Ga. v Boston ter je imel na krovu 29 potnikov. Kapitan Diehl, povelj-nik "City of Rome" je takoj po-kičal na pomoč radijskim potom. Rekel je, da je prišel podmorski čoln z morske strani, a brez stran-skih luči. Šele ko je prišel nesreč-ni čoln mimo parnika, so odvili luči. Kapitan je dal sicer takoj ukaz za polno paro nazaj, a ni mogel več preprečiti kolizije.

Nesrečni podmorski čoln se je takoj potopil in le trije člani po-tadke so se rešili. Potniški parnik ni bil močno poškodovan ter je lahko nadaljeval pot s svojo last-no paro.

— Mi imamo tudi pravico, da ravnajo z nami na človeški način. Ali nismo upravičeni do primer-nih plač?

Iz življenja nemškega poslanika.

Otto Wiedfeldt, prejšnji nemški poslanik v Združenih državah, je umrl v Essenu, kjer je bil ravnatelj Kruppovih naprav. — V Washing-tonu je bil, ko ni nem-ško poslaništvo razobe-silo zastave ob priliki Wilsonove smrti.

ESSEN, Nemčija, 6. julija. — Dr. Otto Ludwig Wiedfeldt, prejš-nji nemški poslanik v Združenih državah ter generalni ravnatelj Kruppovih tovarn, je umrl.

Dr. Wiedfeldt je dosegel starost pet in petdesetih let. Izza svojega povratka iz Washingtona, januarja meseca preteklega leta, se je posvetil izključno le fizični in finančni reorganizaciji velikih Kruppovih naprav.

Pred kratkim se je vrnil na svoje mesto, potem ko je preživel več mesecev v Švici, da okreva.

Dr. Wiedfeldt je bil oproščen svojega mesta v Kruppovem di-rektoratu marca meseca 1922, da sprejme imenovanje za poslanika v Združenih državah. Glasilo se je takrat, da je sprejel to mesto skrajno nerad in le vsled prizade-vanj pokojnega dra. Walter Ra-thenaua, nemškega ministra za zunanje zadeve, katerega so dne 24. junija 1922 zavravno umorili nemški nacionalisti.

Ko je umrl prejšnji predsednik Wilson februarja 1924, se je pri-petil dogodek, vsled katerega so splošno gurali dr. Wiedfeldta in ki je brez dvoma tudi prispeval k njegovemu odpoklicu. Dr. Wied-feldt ni spustil zastave na svojem poslaništvu na poldrog, v známe-nje sožalja. Tri dni po smrti prejš-njega predsednika je navalila razjarjena ljudska množica zgo-daj zjutraj na poslaništvo ter raz-ohesila ameriško zastavo.

V prilog poslanika se je glasi-lo, da je dobil od nemškega zuna-njega urada navodila, naj ne iz-kaže časti prejšnjemu predsedni-ku, ker je bil Wilson ob času svo-je smrti pravičen državljani. Nem-ški zunanji urad pa je zavzel stali-šče, da je odvisno izključno le od poslanika, če spusti zastavo na poldrog ali ne.

Ko je bil imenovan nemščim poslanikom baron Ago von Malt-zan, je postal dr. Wiedfeldt na-čelnik Kruppovega direktorata, z nalogo, naj reorganizira družbo in skriči stroške.

PAPEŽ OGORČEN RADI MEHIKE

Papež katerega je vznemiril nastop mehiške vlade, je pozval ves svet k molitvi. — 1. avgust, pra-znik sv. Petra v verigah, je določen za molitve. Mehika gonja je naperjena v prvi vrsti proti katolikom.

RIM, Italija, 6. julija. — Papež Pij je poslal po-tom svojega državnega tajnika kardinala Gaspar-rija cirkularno pismo vsem zastopnikom svete sto-lice, v katerem je pozval katolike po vsem svetu, naj se zberejo k posbnim molitvam dne 1. avgusta. Namen molitev je prenehati "zasledovanja" kato-likov, katera je baje uvedla mehiška vlada ter do-seči odpuščanje za one, ki so krivi izvedenja od-redb, katere označuje pismo kot nepostavne, kri-vične in nečloveške.

Pismo, ki je sestavljeno v neobičajno ostrem to-nu, trdi, da je treba še nadaljnih molitev za mehi-ške katolike, proti katerim vprizarja vlada, vedno bolj intenzivno kampanjo.

Dan 1. avgusta je bil določen, ker je praznik sv. Petra v verigah, na katerega so se obračali ver-niki ob času prvotnih zasledovanj ter bili deležni čudovite milosti. Prvi avgust je tudi pričetek por-cijunkule, ki bo praznovana v tem letu posebno slovesno, ker bodo obhajali sedmo stoletnico sv. Frančiška Asiškega.

— Sveta stolica, — se glasi v pismu, — nada-ljuje s svojo reservo glede resnih novic o krutem postopanju s Cerkvijo v Mehiki, kjer prevladujejo hipokritične oblike domnevane postavnosti in kjer izvajajo oni, ki kontrolirajo vlado tega nesrečnega naroda, dejansko zasledovanje katoliške vere.

— Ni treba navesti resnih in obžalovanja vred-nih dejstev, ki se množe vsak dan v Mehiki, kajti dočim dovoljujejo zastopnikom drugih veroizpo-vedi največjo prostost, zanikujejo prostost katoli-kom. Mehika vlada noče dovoliti papeškemu le-gatu bivanja v Mehiki ter je šla celo tako daleč, da je izgnala apostolskega delegata monsignorja Ca-ruana, kateremu je pripisovala lažnjive in obrek-ljive motive.

— Sedaj, — se končuje pismo, — ko se nadalju-jejo zasledovanja naših mehiških bratov, je treba še bolj uneto moliti zanje.

Laški delavci proti no-vim odredbam.

LONDON, Anglija, 6. julija. — Tukajšnje časopisje je dobilo iz Italije poročilo, da zadeva nova Mussolinijeva odredba glede de-veturnega delavnika na vedno večji odpor.

V Camrossio, blizu Turina, je zaštrajkalo nad 1000 delavcev. Praviijo, da ne bodo pod nobenim pogojem delali več kot osem ur na dan.

V Molinella okraju nočejo kmetje priznati fašistovske orga-nizacije.

Švedska kraljica zbo-lela.

STOCKHOLM, Švedska, 6. jul. Zdravstveno stanje kraljice Vik-torije je skrajno nezadovoljivo. Objavljeno je bilo, da jo muči ka-šel in da ima pogosto srčne na-pade.

400 mrtvih na Sumatri.

PADANG, Sumatra, 6. julija. — Pri porsu, ki je uničil veliko šte-vilo poslopj, je izgubilo nad 400 oseb življenje. Med prebivalstvom je nastala grozna panika.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo ko-rist in našo zanesljivost ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	\$ 9.45	Lir.	100	\$ 4.20
Din.	1,000	\$ 18.90	Lir.	200	\$ 8.10
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir.	300	\$ 11.85
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir.	500	\$ 19.25
Din.	10,000	\$ 183.00	Lir.	1000	\$ 37.50

Za pošiljatelj, ki presegajo Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesku primeren popust.

Nakupila po brzojavnem planu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4681 New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvajanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo zmogore imenovanj banke.

Pravica v letu 1925 je imela \$2,922,473.47, v bazeidh: — trimilijona — devetsto devetsto štiri-centov.

Posebni po-datki.

Pristojbina za izpla-čila ameriških dolar-jev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25. ali manj znesek 75 cen-tov; od \$25. naprej do \$300. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje stroške po pi-smenem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PAŠIČ — UZUNOVIČ

Stari Pašič je zopet bolan, pa je kljub svoji starosti še čil in zdrav. Njegova bolezen je bolezen diplomatske nature.

Mesto ministrskega predsednika je začasno prepustil Uzunoviću, kajti v Jugoslaviji so velike zmede. Na eni strani rogovili Radič, na drugi strani pa razkrivajo silno korupcijo v ministrstvih in drugih državnih uradih. Visoki državni uradniki so zaflečkali na milijone dinarjev. Pašičev sin je postal večkratni milijonar, toda ne s svojim znanjem in pošteno trgovsko spretnostjo.

Še kadarkoli je bila izza vojne jugoslovanska notranja ali zunanja politika v največjem blatu, je pustil Pašič državo na cedilu. Izbral si je namestnika, češ, naj jih namestniku dajejo pod nos.

Ko bodo na kak način potlačili korupcijo (to se pravi: ko bodo tudi tistim, ki sedaj kriče, usta zamašena z denarjem) se bo starina Pašič zopet vrnil v vsej svoji slavi in časti.

Malo bo ozmerjal in malo pohvalil ter zopet prevzel državne vaje — do prihodnje zmede in prihodnjih škandalov.

Ko bo korupcija zopet prispela do viška, bo Pašič zopet zbolel na diplomatski bolezen, ako mu bo Bog dal zdravje in srečo.

"CHEER UP SPIRIT OF EACH"

Radujte se duhovi! Cheer up spirit of each! Čerep Spiridović vas bo rešil!

Že zadnjič smo omenili, da se nam bliža tak odrešenje.

Proklamiral se je carjem vseh Slovanov in Slovanski palači na Staten Islandu v bližini New Yorka.

Razposlal je cirkularje, na katerih je njegova slika in slika ga prikazuje z vsemi carskimi medaljami in portami vred.

Pravi, da je potomec prvih ruskih vladarjev in da je Poljakinja njegova majka.

Žalostno mu majka, slabega dela se je lotil.

Pravi, da hoče združiti pod eno zastavo in eno krono dvesto milijonov Slovanov ter da bo s temi legijoni rešil krščanstvo.

Zatorej — cheer up spirit of each!

Čerep Spiridović se je kot potomec ruskih carjev najprej obrnil na Ameriko.

In ni naletel na gluha ušesa. Kajti falirani evropski principi imajo v Ameriki še vedno precej kredita.

Njegov poziv je objavilo skoro vse newyorško časopisje.

Razposlal je cirkularje, ki vsebujejo javen poziv za prostovoljne prispevke, da bo mogoče uresničiti "veliko idejo".

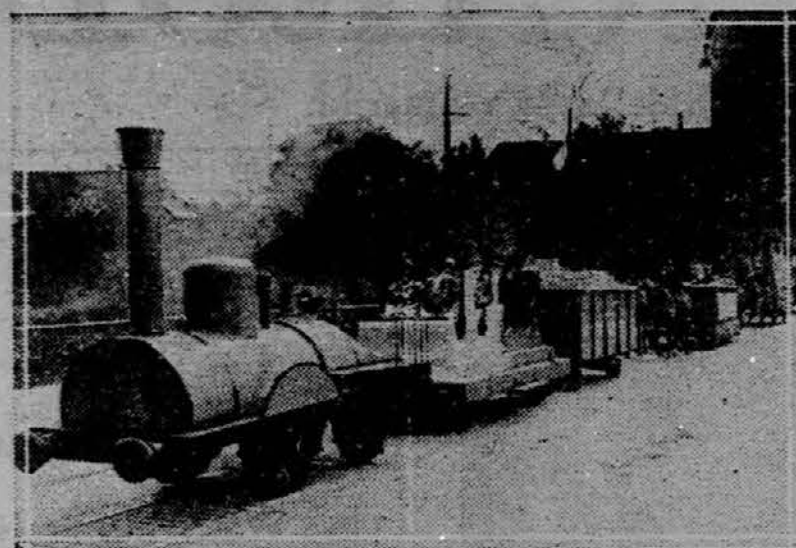
Članstvo se deli v četrto razredov: prvi plačajo po petsto dolarjev, drugi po sto dolarjev, tretji po deset dolarjev in četrti po en dolar na leto.

Načrta, kako bo uresničil veliko veliko idejo, pa Čerep Spiridović ni objavil. Poglavitna stvar je zaenkrat denar.

In če bo kaj denarja nabral, se bo lepo v pest zarezal, češ, da je na svetu še vedno dosti ljudi, ki se dajo vleči za nos.

Mi imenujemo vsakega ruskega princea, ki mami v imenu slovenske ideje groše od ljudi, čisto navadnega kolofotarja.

700 LETNICA NEMŠKEGA MESTA



700-letnica nemškega mesta Luebeck so proslavili z velikimi svečanostmi. Ob tej priliki je tudi vozila najstarejša lokomotiva, kar jih je kdaj mesto imelo.

Carsko pokolenje ne more imponirati nobenemu razsodnemu človeku.

In noben razsoden carski potomec se tudi nanj skliceval ne bo.

Morda bo Čerep Spiridović kaj opravil pri takozvani ameriški visoki družbi.

Pri družbi, ki z naslodo liže pete aktivnim in sfaliranim monarhom. Pameten človek ima pa zanje kvečjem pomilovalen pogled.

Ruska carska gospoda je že zdavnaj sama sebi podpisala smrtno obsodbo. Zgodovinski razvoj je zahteval, da so jo izvršili boljševiki.

Morda so si smrtno obsodbo tudi boljševiki podpisali. Kdo ve?

Gotovo pa je, da je nad njimi ne bo izvršil noben car in noben Čerep Spiridović.

Pa naj Čerep Spiridović še tako trobi v svet: "Cheer up spirit of each!"

Novice iz Jugoslavije

Grožen roparski umor.

V Beogradu je bil te dni izvršen grožen roparski umor. V stanovanju mestnega podvornika Simonovića so vlomili neznani zlikovci, ko je bil mož v službi in žena sama doma. Ko se je mož o polnoči vrnil domov, je našel ženo zadavljeno na postelji, iz njegove omare pa so izginili vsi njegovi prihranki v znesku 26.000 dinarjev. O zločinu ni še nobenega sledu.

Volkovi v Hercegovini.

V okolici sela Milkovići v Hercegovini so se te dni pojavili volkovi ter neki siromašni vdovi raztrgali osem ovac. Dva dni pozneje je na Mostarskem Blatu čreda volkov napadla živino na paši ter napravila seljakom mnogo škode. Podobni napadi so se pripetili tudi v drugih krajih Hercegovine. Proti volkovom je pripravljena velika gonja.

Star učenec.

Seljak Matija Bubalo, star 61 let, učenec dopisne šole "Prosvetnega Saveza", je te dni na ljudski šoli v Derventi z dobrim uspehom napravil izpit za prvi in drugi razred osnovne šole. S tem pa se stari mož ni zadovoljil, marveč se je sedaj začel pripravljati za tretji in četrti razred osnovne šole, češ da želi dovršiti popolno osnovno šolo predno umre.

Izgradnja pristanišč.

Izgradnja pristanišča na Brajdici pri Susaku je v glavnem končana. Zgrajenih je 18 masivnih pilonov, ki bodo nosili mostovno pristaniščno ploščev iz armiranega betona. Gradbeno podjetje "Beton d. l.", kateremu je poverjena zgradba pristanišča, pa v zadnjih šestih ni prejelo dotacij od vlade. Podjetje je zaslužilo doslej 2.920.000 Din. od prometnega ministrstva pa je doslej prejelo samo 1.211.000 Din. Diferenca znaša torej nad 1.700.000 dinarjev. Vselej tega se družba obvestila mestno upravo na Susaku, da ne more nadaljevati gradbenega dela in bo v najkrajšem času demontirala stroje, ki so potrebni za ta dela.

Tobačna letina v Hercegovini ogrožena.

Uprava državnih monopolov je iz Mostarja prejela obvestilo, da so v vsej srednji Hercegovini po toči uničeni tobačni nasadi. Ško-

da se čeni na več milijonov dinarjev. Sadlci sa obupani ter zahtevajo od države nujno pomoč.

Spomenik v vojni padlim dijakom.

Rektor beograjske univerze je pozval predsednike vseh priznanih dijaških organizacij na sejo pod rektorjevim predsedstvom, na kateri naj bi se razpravljalo o predlogu, da se postavi dostojen spomenik dijakom, ki so padli v borbi za svobodo. V tej borbi je veliko število dijakov dalo svoje življenje za narod. Zlasti jih je mnogo ostalo na bojišču v dobi Potiorekove ofenzive, v kateri so vzdržale glavno borbo naš dijaške čete.

Občinske volitve v Dubrovniku razveljavljene.

Vseled protesta zastopnika radikalne stranke dr. Čingrije zaradi nepravilnosti pri volitvi je minister za notranje zadeve občinske volitve v Dubrovniku razveljavil ter odredil nove.

Spopad med radičevci in radikali v Kninu.

V Kninu je prišlo med radičevci in radikali do krvavega spopada. V pretepu sta bila kakor poročajo, dva radičevca težko ranjena.

JUGOSLAVIA IRENTA

Za ogromne svote

o bile oškodovane občine ob groženji Soči s strani kobarške in bovske izterjevalnice. Obtoženci, ki jih je deset, 8 Italijanov in 2 Slovence, so bili prepeljani k razpravi pred sodišče v Gorici. Obtožnica navaja, da so A. Tomada, F. Nicoloso, G. Tassinari in G. Tondolo poneverili svoto 69.915.70 lir pri kobarški izterjevalnici in oškodovali občine Drezenc, Idriško in Trnovo za 72.000 lir.

Nicoloso in trije njegovi tovariši so si prisvojili pri bovski izterjevalnici 69.730.16 lir. Navaja, da se nadalje svote.

Oškodovanih strank je 17, pri čem 51. Obtožence Tomada in Nicoloso nista mogla priti k razpravi, ker se nahajata v zaporu v Rimu, zapletena v Zambrinijev proces radi nameravanega atentata na Mussolinija. Radi tega je bila razprava na predlog državnega pravdnika preložena na nedoločen čas.

Italijansko častnikarstvo.

V preminogih državah, posebno v Ameriki, se je v zadnji dobi novinarstvo pričelo popolnoma industrializirati in se tako izpreminjati v navadno kramarijo. Bogati industrijaleci kupujejo liste; v nekaterih državah ima celo po en sam milijarder polovico tiska v svojih rokah. Tako izpreminjajo kapitalistične skupine častnikarska podjetja v trgovinske ustanove in na ta način dosežejo dva cilja. Na eni strani ustvarjajo sebi ugodno javno mnenje, na drugi pa gredo lahko svobodno za javnostjo in ustrezajo njenim najpogostejšim nazorom, da zagotovijo svojim listom veliko razprodajo in s tem tudi sebi svetle belice.

V takih podjetjih postane novinar navaden uradnik kakor v kakem trgovskem podjetju; narediti mora to, kar zahtevajo interesi tega trgovskega podjetja, kar ukaže gospodar. Ravno tako mora novinar pisati, kakor mu velja lastnik lista in prodajati svoje enengije, svoje znanje in prepričanje za navadno uredniško plačo. Ni treba posebej poudarjati, da na taki kramarski podlagi organizirani tisk bolj škoduje narodu in državi kakor koristi, ker ubija vsako individualno iniciativo in objektivno kritiko. Tako se zgodi, da kak dogodek v državi komentira cela vrsta listov popolnoma enako; puščika, ki kupi samo en list, tega niti ne opazi ravno teako morda ne ve, da stoji za vsemi temi listi samo en človek ali skupina kapitalistov, katerih interesi se navadno krijejo. Pri tem seveda trpita tudi osebno dostojanstvo in prepričanje novinarja. V začetku se novinar instinktivno upira vsiljeni mu šablono poročanja in komentiranja radi kruha se mora končno udati in tako postati pravi profesjonist. To se pravi, da dela radi kruha, in ne radi ideje.

Dokler prevzame en sam človek ali skupina ljudi le en del vsakega tiska v državi in tako paralizira razmah samo enega dela državnostvornih intelektualnih sil, ni škoda za državo še tako občutna: kremeniti in idejno močni novinarji gredo k programnemu časopisju, naj bo h glasilom močnih organiziranih strank ali šibkejših idejnih pokretov, kjer lahko razvijejo svoje sile. Toda kaj pa tam kako rna primer danes v Italiji, kjer mora ves tisk pisati po istem, v vseh podrobnostih uplajenem kopitu, kjer mora ves tisk kak politični ali gospodarski dogodek zatajiti ali pa ga povzdigniti v deveta nebesa, ker ne sme nikdo solidno razpravljati o najvitalnejših interesih države, kjer se nihče ne sme vprašati, kam vodi pot, ali navzgor, ali navzdol?

Do tega stanja v Italiji ni dovedla industrijska tiska v smislu kakor smo ga zgoraj omenili, ampak fašistovska diktatura. Res je, da je večina velikih italijanskih listov, v rokah industrijalec, a kljub temu so znali veliki novinarji, kakor na primer senator Albertini, bivši ravnatelj "Corriere della Sera", vetisniti listom: žig svoje ideje in jih vreči v hoj zanjo; res je tudi, da bi se italijanski tisk ne bil upognil tako hitro diktaturi, ko bi ne bil po večini v rokah industrijalec, ki jim je usoda lista na srečo bolj radi stvarnih dobičkov kakor radi ideje. Toda v Italiji bi ne bili prišli do tako popolne monotone pesmi, ki jo motijo le tuptati kak osebni napadi, ako bi fašizem ne bil ubil tudi onega tiska, za katerim niso stale kapitalistične skupine, ampak organizirane stranke. Tako ni Italijan danes ako mogoče njegov ljubljenec ne prispe ali pa je že razprodan, prav nič v zadregi, kateri list bi kupil. Naj kupi katerikoli list, v vseh bo našel iste naslove, z razliko, da bodo v nekaterih listih večji, v drugih manjši in ista poročila, kakor bi jih pisala ena sama roka. Tekma med temi listi obstoji le v tem, kateri se bo bolj prikupil krajevnim fašistovskim glavarjem in rimskemu diktatorju. Opozicijski tisk se po sili razmer omejuje na gola poročanja in teoretično poučevanje svojih čitateljev o gospodarstvu, literaturi itd. Včasih prinese tudi kak kuhinjski recept. Ali je ta prisiljeni akord vsega časopisja kravič v kerist. Čelo med fašisti so se v zadnjem času našli ljudje, ki so imeli korajžjo izjaviti, da o tem: dvomijo.

Fašisti so seveda z lahakoto dobili zase liste, ki so v rokah industrijalec; ako ne daš lista, ako ne staviš za ravnatelja našega človeka, pazi na svoja industrijska podjetja! Tako so šli vsi liberalni dnevniki. Zamenjava ravnateljev je šla precej gladko. Bilo je treba plačati na glavo povprečno en milijon lir — marsikateri novinar bi se rad nahajal na mestu odstavljenih ravnateljev — a od, pravino plačajo industrijaleci, ne fašisti. Težja gre z zamenjavo drugega uredniškega osebja in dopisnikov: fašizem nima lastnih novinarjev, ker je ogromna večina ostala zvesta svojim idejam. Pa se zgodi, da ti novinarji, ki so prišli v službo fašizma, ker je lastnik lista obrnil zastavo, tu pa tam kako napišejo, ki ne gre na fašistovsko kopito. Tedaj nastane krik in vik v taboru čistih fašistov, milanski "Torelia" (Setis-kančica), glasilo fašistovskih novinarjev zaškrilje in ravnatelj lista ali kak dopisnik zletita na ulico, lastnik lista se pokisa, ali ven, plačaj visoko odpravnino. Tako je plačal "Secolo" leta 1925 en milijon odstavljene ravnatelju Bevione, prejšnji mesec je plačal isti list tudi milijon čeku Itahu Zingarelu, nekdanjemu dunajskemu dopisniku "Corriere della Sera", ki je le malo časa vodil list Secolo in so ga morali odločiti, ker je bil premalo čist fašist.

ZAKAJ TRPETI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo



Tvorilna znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobita pristnega — slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO tvorilno znamko.

UGODNA PRILIKA in DOVOLJ ČASA
POSLUŽITE SE JE.

Za vse zneske, ki jih prejmemo kot vlogo na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" do

13. julija,

plačamo po 4% obresti že od

1. julija.

nato se pa vloge zopet prično obrestovati s prvim vsakega meseca.

Ako se nimate naše vložne knjižice, preskrbite si jo sedaj. Vlogo lahko pričneže že z zneskom \$5.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Peter Zgaga

Mlada meizkušena deklica se je hotela na vsak način poročiti.

— Kar sosedovega Petra bom vzela, — je rekla.

— Pa sta že kaj govorila? — je vprašala mati.

— Ne, nič ne.

— Veš, za poroko je treba dveh.

— O, dveh je treba za poroko?

— Je začudeno vzklíknila. — Na to pa še nislila nisem. No, bom pa vzela sosedovega Petra in milijonarjevega Janeza.

*.

Tudi v Kanadi imajo prohibicijo, toda tam je drugačna kot naša.

Tam ne prodajajo opojnih pišcač v restavrantih in saloonih, pač pa v posebnih državnih trgovinah. Po kanadskih mestih je na vsakih deset ali dvajset blokov taka vladna trgovina, v kateri dobi lahko človek za primeren denar pošteno pišcačo.

Nekateri Amerikanci skušajo tudi v Združenih državah uvesti to kanadsko metodo. Nekateri so pa odločno proti temu.

Najbrž se jim zdi predaleč hoditi deset ali dvajset blokov po pišcačo, ko je sedaj lahko pred nosom dobe.

*.

Iz modernega sveta.

Ob dveh ponoči se je vrnila mati s plesa.

17-letna hčerka je sedela vsa zaspala v naslonjaču.

— Zakaj ne greš spat? — jo je vprašala mati. — Saj me ni bilo treba čakati. Ali ne veš, da imam ključ?

Hčerka je odvrnila: — Vem, da imaš ti ključ, toda stara mati ga nima. Kdo bo pa stari materi odprl?

*.

Z ženskami je velika težava. Največji kavalir pride včasih v zadregu.

Ko je bil neki kavalir predstavljen materi in hčeri, jima je hotel napraviti velik kompliment z besedami: — Človek bi pa res ne vrjel, da sta vedve mati in hči.

Hčerka mu je ježno odvrnila: — Ali mene ponižujete ali mater ponižujete?

*.

Časopisje poroča: — V Penth Amboy, N. J., so vdrli banditi v dve prodajalni sladoleda ter odnesli petdeset tisoč dolarjev.

Res, da je vročina in da se košček sladoleda vsakomur prileže.

Meni se pa vse zdi, da so morali v dotičnih dveh trgovinah še kaj drugega prodajati, ker bi s samim sladoledom ne mogli spraviti skupaj tako velike svote.

*.

Sodnik je prigovarjal zločincem: — Tak le po pravici povejte.

— Neko tistega, pa ne, — je odvrnil zločinec. — Skušanja nč človeka. Še kadar sem popravici povedal, so me obsodili.

*.

Pred par dnevi je umrl v Franciji dr. Coue.

To je bil tisti možak, ki je zatrdel, da je domišljija najuspešnejše zdravilo. Svojim pacientom je priporočal, naj neprestano ponavljajo besede: — Vsak dan postajam boljši in boljši.

Slednjé je tudi Coue-a pobrala teta žena.

Svoje značilne besede je brez dvoma do smrti ponavljal. In do smrti jih bodo ponavljali tudi njegovi učenci.

Tudi mi Slovenci imamo neko podobno rečenico: "Dokler boš kašljal, ne boš umrl!"

*.

V New Yorku štrajkajo uslužbeni podružnice železnice.

Morda bo kompanija prisiljena zvišati plače motornikom, sprevoznikom in zaviračem, toda navsezadnje bo le kompanija zmaga.

Za vsak dolar, ki ga bo dala več svojim uslužbencem, bo iztisnila najmanj dva dolarja od ljudi, ki se vozijo s podružnično železnico.

S štrajki je namreč tako, da kompanija vselej zmaga. Včasih je ta zmaga celo dvakratna. Namreč takrat, kadar delavci ne dobe tistega, kar zahtevajo.

"Sama komedija".

Kraj dejanja: Pariz. Čas: 6. ura zjutraj. Na mostu Nationale bližnjo seinsko ograje je stal spalni voz mednarodne družbe. Počila je raketa. Iz vagona se je dvignil dim in za njim velikanski zublji plamen. Tovorni avto je hitro potegnil voz za seboj, veter je še razpihal ogenj. V tem trenutku se je nenadoma prikazal na strehi vagona napol obločen človek. Zdalj zavil v ogenj in dom, zdaj pa zopet odkril, je begal ta človek semintja, počepal, zakrival obraz pred dimom, obupno kričal nekaj ljudem na obrežju. Vse je bilo zaman. Nihče ga ni mogel uslišati: ogenj je tulil kakor vihar, ogrožje vagona se je zibalo, rušilo se je tramovje. V nebo so letele saje in snopi isker. Še trenutke in revež bo žrtev ognja. V tem hipu se odloči neznanec za zadnji obupni skok: zamahne z rokama in kakor puščica stegenjen skoči v vodo...

Kino-aparati na obrežju so besno navijali film še nekaj trenutkov, nato so se ustavili. To je bilo vidno na obrežju. Kaj pa je bilo govor na mostu? Za "silno dramatični film" z dejanjem v Nizzi, Berlinu, Parizu so potrebovali kakih 60 m požara v spalnem vozu in skok v reko. V to svrhu so zgradili vagon, čigar sprednja stena je predstavljala spalni voz. Tovorni avto je bil privezan na voz z dolgo vrvjo, da ne bi ujel aparat. Leseni, papirnati in slamnati "vagon" je imel na strehi železni mostiček, za igralca. Vagon je bil na trpuhan z raketami in cunjami in polit s petrolejem. Policija je zasledila na obeh koncih mostu Nationale, kjer so postavili vagon. Za 1 tisoč frankov nagrade (3000 Din) so našli cirkuškega umetnika, ki je kolezaril z glavo navzdol in skakal s kolesom izpod stropa na tla. Rekel je, da bo opravil skok tudi brez kolesa. Vse je bilo pripravljeno. Policija je dala dovoljenje za posnetek samo pod pogojem, da ne bo skakalec v življenjski nevarnosti. A zgodaj ob 5. uri, ko so hoteli pričeti, je izjavil cirkuški umetnik, da se je premislil. Prišel je zato svojega prijatelja, strokovnjaka za skoke v vodo. Ta je splesal grob, preizkusil železno ogrodje v stehi (bil je namreč precej čokat) in pomeril svoj nameravani skok. Rekel je: "Ca va!" Vreme je bilo lepo. Spodaj na Seini sta čakala dva čolna. Režiser je sprožil raketo. Nažgali so slamo in tovorni avto je potegnil goreči vagon. A kaj se je zgodilo? Vagon, ki se bi moral pomikati tik ob ograji, po hodniku, zdrse ne nadoma proti sredini mosta. Avto je bil preširok za hodnik, leva kolesa so zdrsnila na tla mosta. Avto je vlekel goreči vagon vedno bolj na levo. Človek na strehi videl, obdan od plamena, da gre raketom žvižgat ves njegov načrt skoča. Od vagona je vedno dalje do ograje mosta. Skok utegne biti smrtonosen, če zadeneš ob rob ograje ali kamenite oboke. Goreči vagon se vali nazaj. Zdalj — zdaj bo padel in izgubljeni bodo vsi deestitioški frankovi za filmske priprave. Film mora biti poslan takoj v Berlin, sicer bo utrpela družba velike izgube. Režiser bo odgovoren in je ves nesrečen.

In na plamteči strehi je človek, ki pričakuje smrt. Kriči: "Ustavite avto! Ne smem skočiti! Hudič!" A človek vendar ne sme čakati, avto vleče vagon vedno dalje od ograje. Njemu kričijo reditelji: "Skakajte, za vraga, skakajte!" Glavna junakinja, ki je odigrala poprej svoj vlog, je ostala na mostu kot gledalka. Onesvestiti se hoče. Zdi se, da je vse pobesnelo. Hladnokrvni so le trije fotografi ob aparatih: ročaje vrtijo vedno naprej, čeprav je stvar kritična. Posnetki ne bodo zaniž, če se bo videl zraven avto in ta prihaja vedno bližje. Delaveci hite podpirati z golimi rokami padajoči voz. Ene mu je očigledno obraz. Med tem je končano dirje kreganje med človekom na vagonu in onim na mostu. Premagal je strah in skočil. Težko je zaslužil 1000 frankov. Posrečilo se mu je sicer preokrožiti ograjo in zunanji del kamenitega oboka, ki podpira most. A obok se nadaljuje pod vodo. Glavni del je ostal kakor hangar v

vodo, si je hudo potolekel nogo ob podvodnem delu mosta. Trenutek pozneje že plava naprej. Čoln mu prestreže pot. Vlečejo ga gor in na vodi ostane krvavi madež. V obrežni krčmi obežajo in drgnejo nogo. Kmalu se zberejo tam vsi nastavljeni. Govorijo, kakor da so zmešani. Vsem žarijo oči. Režiserju pleše v roki kozarec z rumom. Prva igralka se joče od strahu in usmiljenja. Delavec si hoče obrisati z umazano cunjoožgani obraz, s katerega visijo cunje-kože. Zdravnik mu zalepi celo glavo z obližem. Nekateri čestitajo režiserju, a ta je ves potrt: boji, da se je film onesrečil. Večina ne misli nič: vsi so brez besedi po prestatnem razburjenju.

Zgoraj ugašajo ostanki vagona, delaveci podirajo orodje. Kako je obupno pri sreči. Kakor divja zver je požrešna množica, ki išče groze v filmu. Tisoči ljudi služijo teli zver in ustvarjajo grozo. Gledalci se jeziijo, če jim poveš, da je to "sama komedija". Nihče ne misli, da je včasih ta komedija v resnici bolj neusmiljena, kakor vse grozote na platnu.

TRKANJE IZ GROBA

Nemški listi poročajo:

V Schwarzachu blizu Bregenza je te dni vladalo veliko razburjenje. Pokopali so 25 letno Ano Fleisch, ki bi se baš imela poročiti, pa ji je neznosna tuberkuloza prestrigla nit mladega življenja. Pogrebi so se vršali od pokopa in se zbirali v cerkvi, da pomolijo za nesrečno pokojnico. Na pokopališču so ostali le grobar in štirje nosači, ki so zasipali sveži grob. In tedaj se je pripetila nekaj čudnega: ko je bila krsta že do vrha zasuta, so prisotni začeli iz groba glasno trkanje, in sicer je potrkalo, kakor so pozneje grobar in njegovi pomagači z zanesljivostjo izpovedali, najmanj dvajsetkrat. Pokojnikin prijateljce so takoj prihiteli h grobu in še drugi pogrebelci, in vsi so bili naenkrat trdno verjeli, da so malo prej pokopali živo žensko, kajti kdo drugi kakor ona bi pač mogel dati znamenja iz groba!

Poklicali so hitro župnika, orožništvo in zdravnika, ki je bil izvrtil molitveni ogled. Ker se ljudje niso hoteli pomiriti, ni kazalo drugega, kakor krsto zopet odkopati dvigniti iz groba in odpreti. In kaj so videli? Mrtvo deklico, ki je negibno in zaprtih oči ležala v krsti — prav tako kakor malo poprej, ko so jo bili položili vanjo. Župnik je vzel zrcalo in ji ga nekaj časa držal pred ustmi. Zrcalo se ni orosilo. Zdravnik je truplo še enkrat pregledal, z istim uspehom. Deklica je bila mrtva. Ker ljudstvo še ni hotelo verjeti, je napravil zdravnik še poslednji preizkušnjo: odprl je mrtvi deklici glavno žilo, toda iz nje ni prišlo kri, kajti deklica je bila pač mrtva že dva dni. Spustili so jo torej v drugič v grob, topot za vedno. Trkanja ni čul nihče več, zato pa so pogrebelci skrivnostno namigavali, da je pokojnica malo pred smrtjo izjavila: "O meni bodo še po smrti govorili, ne samo v Schwarzachu, nego še daleč naokrog!" In ta izjava daje brnim prebivalcem Schwarzacha veliko misliti, morda celo več kakor ono grozotno trkanje iz groba "navidez" mrtve deklice.

V mali vasi Lanely na Angleškem je umrl neki David Hughes, star 101 leto, ki ni nikdar zapustil domače vasi.

POZDRAVI

Pred odhodom v domovino priščno pozdravljam svojega brata in njegovo ženo v Durant City tr vse svoje prijatelje in znanee. Iskreno se zahvaljujem Antonu Iskrni in Avgustu Krku, ki sta me z avtomobilom spremljala na posajo. Ne smem pozabiti tudi godca, ki mi je zaigral v slovo. V par mesecih nasvidenje! Zahvaljujem se tudi tvidki Frank Sakser State Bank ter jo vsem tople priporočam.

John Valenčič,
Ha poti v Batečevo Brdo,
Slovenija



Napravite ga z
Wilbur Instant COCOA UBES

SLIKAR OBGLAVLJENIH VELIČANSTEV

Za časa francoskega meščanskega kraljstva sta bila v Parizu slikarja Robert in Delaroche na posebnem glasu. Tragična smrti je zadelo Roberta — končal je s samomorom — ga je napravila še bolj popularnega. Bil je slikar pokrajinskega življenja — v njegovih delih je polno harmonije, ki čudovito vpliva na srce. Njegovi Ribiči so majstrovina, ravnotako Zanjci, kjer je Robert uporabil ves svoj talent in nam pokazal ljudi skoro z rafaelskimi potezami. A ves drugačen je bil njegov vrstnik in prijatelj Delaroche. Bil je eklektik, izboren v barvah in je gledal preveč na zunanji efekt, dasi se mu ne more odrekat i ženjalnosti.

Leta 1841 je Delaroche dovršil sliko cesarja Napoleona, ki je zbrala v Parizu največjo pozornost. Slikal jo je po lastnem spominu saj je v mladosti dostikrat videl cesarja; uporabil je tudi Napoleonovo masko in dobro so mu služile tudi podobnosti o cesarjevem obrazu, ki jih je doznal od nekaterih uglednih dam. Ta slika je zbudila splošno začudenje, ker je bila izven Delarocheve manire, delo mojstrske, tehnične dovršeno.

Delaroche je bil čuden pri iztiri snovi: kajraje je slikal potentate, ki so končali pod rabljevo roko. Zato so ga nazivali "dvornega slikarja obglavljenih veličanstev". Med njegovimi slikami te vrste je najbolj znan Karl I., ki ga v ječi zasmehujejo biriči in vojaki. Dalje grof Schrafford, ki gre na smrtni poti mimo ječe, kjer je zaprt škof Laud in blagoslovlja grofa. Kabinetsno delo je velika slika: umirajoči Richelieu, ki se vozi v čolnu s svojima na smrt obsojenima žrtvama, vitezom St. Marson in de Thouom. Najljubše pa je slika, kjer sta upodobljena otroka-kraljica, ki sta bila v Toweru umorjena na povelje kralja Richarda III. Dalje je naslikal tudi Marijo Antonieto v ječi: nesrečna kraljica je na sliki oblečena v najubožnejšo obleko in zaradi te slike se je potočila marksatera brička solza iz legitimističnih oči. A še bolj genljiva je njegova slika, ki predstavlja Ivano Greyovo — kraljico, ki ravno poklada svojo ljubko glavo pod rabljev meč. Ravno tako je tulil naslikal simpatično kraljico Marijo Stuartovo. Cromwell je njegovo, že ne najboljšo, a najbolj efektno delo. Predstavlja ga v teemotku, ko Cromwell dviga pokrov s krste, kjer leži obglavljeni kralj Karol I. S to sliko se je Delaroche najbolj prostavi.

Manija za slikanje takih osebnosti in prizorov ga ni zapustila nikoli: tragika umorjenih kronanih glav ga je vedno nasledovala in ga ni pustila v miru niti pri slikanju potentatov, ki so umrli brez rabljeve pomoči. To se najbolj opazja na sliki umirajoče angleške kraljice Elizabete, ki se zvija obupno po fleh in jo v smrti ni ur muči spomin na grofa Essexsa in Marijo Stuartovo. Gledalec opazi takoj, da stojita pred kraljicini očmi strašna mrlja v tisti pozituri, v kateri sta zapustila svet.

POZDRAVI

Predno se podam s parnikom "Paris" čez široko morje na obisk v stari kraj, priščno pozdravljam svojo ženo, hčerko in sinčka. V Clevelandu pozdravljam družini Mr. Frank Pavlovič in Mr. John Ajster, kot tudi vse one, ki ste me obiskali zadnji večer pred odhodom. Zahvaljujem se Mr. Storchenu in Mr. Luy Prezlu, ki sta me spremljala na kolodvor.

Rudolf Šteić

Starokrajška porota.

Oče in sin.

Pred poroto je sedel Alojzij Brezec iz Begunj pri Cerknici. Obtožnica prot njemu navaja, da je dne 13. februarja 192 v Begunjah zahrbtno vrgel svojemu sinu Jožetu vrv okoli vratu, hoteč ga usmrtiti. Zakrivil je nameravano hudodelstvo zavratnega umora. Brezec je bil v svojem prvem zakonu poročen z Ano Svigelj iz Bezuljaka. Iz tega zakona je tudi sin Jože. Ana Brezec, Jožetova mati, je umrla 1. 1921. brez oporoke. Dedič njenega imetja je postal enajstletni Jože; podedoval je pet parcel, med temi tudi krasen smrekov gozd "Črni vrh".

Alojzij Brezec je dal po ženini smrti sina v ljubljanske šole. Stroške je kril s sekanjem drv iz sinovega gozda, kar mu je žena tudi pred svojo smrtjo dovolila. Gozd pa je trebil v veliko večji meri, tako, da je celo sodnija posredovala. Sin je tudi že začel ugovarjati. Dne 12. februarja t. l. se je oče zopet napravljal v gozd. Svoji drugi ženi je dejal, da gre v svoj gozd "Na skalno pot". Jože pa je ugotovil, da je oče pripeljal hoje iz njegovega gozda.

Sin se je pričel z očetom pripraviti in mu očitati, da jemlje les iz njegovega gozda. Kakor trdi fant je oče tedaj dvakrat zamahnil nad njim s sekuro. Starejši Brezec pravi, da je samo zakričal: "Prekleti mule, kaj se ti meša?" Sin pa je odgovarjal: "Ja, oče, trstotavžen boste dali za les!"

Oče se je hotel rešiti njegovega nadzorstva. Drugi dan je dal sinu 10 Din, naj kupi vrv, da bo privezal konja. Ko je hotel sin natakni ti konju vrv, mu je oče ukazal, naj obesi vrv na vrata. Nato se je izmisli, da je treba iti še na skedenj odmetat deteljo.

Ko sta odmetala deteljo do prečnega trama, mu je ukazal, naj se spusti pod tramom na spodnji tram. Fant se je z rokami prijel trama in skočil doli. Tedaj mu je obtoženec vrgel vrv krog glave. Le slučaj, da se je vrv oprijela klobuka, je pripisovati, da sin res ni bil obesen.

Pri razpravi, ki je predsedoval drugi sodni svetnik Antloga, je bil državni pravdnik dr. Fellacher, obtoženca pa je zagovarjal dr. Marušič. Brezec odločno zanika svojo krivdo. Ko so sosedje prihiteli na sinove klice "Pomagajte!" je dejal, da ga je hotel le preteptati. "Potrebno je, da ga malo preturnam!" Brezec prizna, da je bil včasih tihoape in da je iztihil. Tapil 1. 1920. glav živine. Pravi, da je fant lažniv, da se je kregal s posli in da ga "šunta" stara mati itd. Obtoženecovo premoženje ima vrednost okoli 1.000.000 kron na hiši je dolga okoli 130.000 k. Obtoženec celo korigira navedbe dr. pravdnika na primer: "Ni konj, kobila je!"

Pri zaslišanju prič je posebnova važna izpoved njegovega sina Jožeta, ki temeprementno pripove-

duje, kako se je dogodek izvršil. Le vprašanja zagovornika dr. Marušiča ga malo zbegajo. Jože Brezec tudi prizna, da se včasih malo zlaže.

Priča Anton Turšič je slišal, kako je sin kritični hip kričal — "Pomagajte!"

Pričevanja ostalih prič se v marsičem ujemajo. Druga žena Franciška Brezec pove, da je pobil Jože prva leta ubogljiv, pozneje pa je postal surov in "zleht", mnogokrat se tudi rad zlaže. Pripovedovanje prič ni ravno ugodno za Jožetovo vedenje.

Priča Anton Meden natančno opiše razmere v družini in gospodarske prilike Brezeca.

Po zaslišanju prič in po čitanku izjav je stavil senat porotnikom vprašanje: "Ali je Alojzij Brezec kriv, da je vrgel sinu Jožetu vrv okrog vratu in s tem začel hudodelstvo zavratnega umora?"

Drž. pravdnik dr. Fellacher je nato obširno, na podlagi pričevanj Jožeta Brezeca in gotovih okolištin, dokazoval obtoženčovo krivdo.

Temperamentni zagovor dr. Marušiča je navajal, da je nemogoče, da bi hotel oče lastnega sina obesiti. Tudi okoliščine ne govorijo za to, vrv niti zanke ni imela. Dalje je govoril zagovornik o pomanjkljivi morali mladega Brezeca, kar priča že to, da je pričal proti lastnemu očetu in da se je bahal okrog, da spi skupno z domačo dekle. Oče Brezeca je bil svojemu sinu tudi dovolj naklonjen. Ob ženini smrti se je njemu na prid odpovedal zakonitemu deležu dediščine, tudi je dobro upravljal sinovo premoženje. Poslal ga je v šole in je bil zopet upravičen, da deloma seka v gozdu. Skrbel je za vso družino, pač pa je bil sin pokvarjen.

Dr. Fellacher je nato reagiral, da jabolko ne pade daleč od drevesa.

Porotniki so na stavljeno vprašanje odgovorili soglasno: "Ne!" Senat je nato Alojzija Brezeca oprostil.

Odkritje Miklošičevega spomenika v Ljutememru.

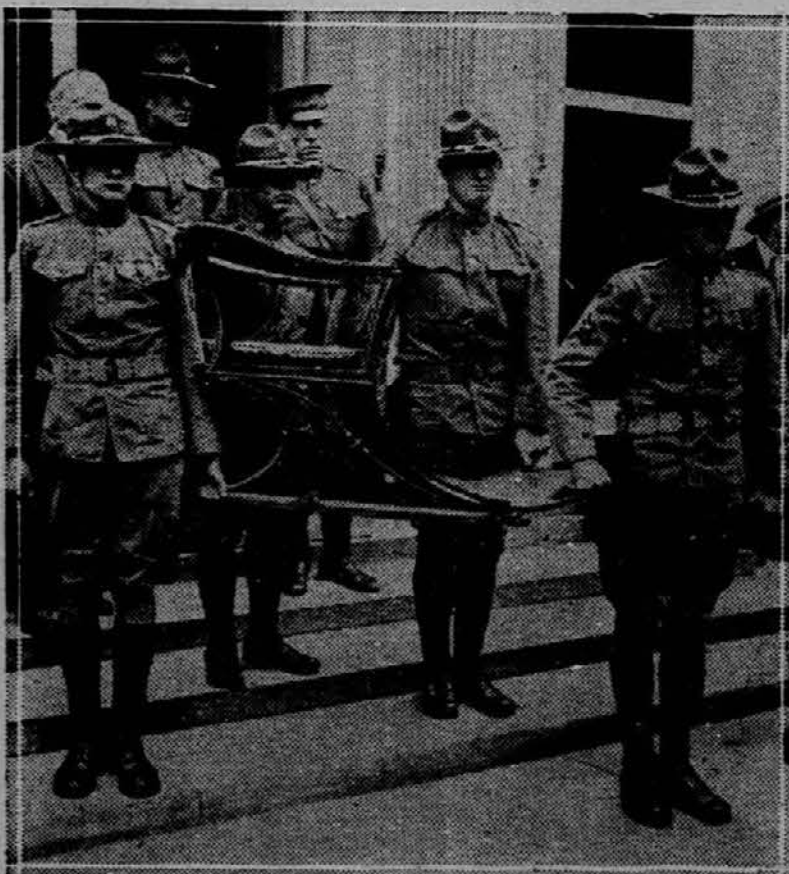
Ker se 1. avgusta vrši odkritje spomenika kralju Petru v Kranju in bi gostje iz ljubljanske oblasti ne mogli na ta dan priti v Ljutomer, se odkritje Miklošičevega spomenika preloži na 8. avgusta.

POZOR ČITATELJI!

Naročila za Vodnikovo družbo smo te dni odposlali. Za to leto ne sprejemamo nobenih naročil več. Tudi kdor bi sedaj direktno naročil knjige iz Ljubljane, ne bo videl svojega imena v družbinem imeniku. Mi smo sicer naročili nekaj iztisov več, katere bomo razprodali, ko bodo knjige dospеле v Ameriko. To naj blagovolijo rojaki vpotevati.

Uredništvo.

ZGODOVINSKI KOLESELJ



Slika nam kaže ostanke zgodovinskega koleslja s katerim se je vozil Jefferson v zgodovinskih dneh pred 150. leti v Philadelphiji. Koleselj so pred kratkim prevedli v Belo Hišo, kjer si ga je ogledal predsednik Coolidge.

NOVO ZDRAVILO PROTI

JETIKI

Novo sredstvo proti tuberkulozi je takozvani ektoplazmin, ki ga je odkril profesor dr. Weninger v Rio Janeiro. Kot kemeterapevtično sredstvo ima ta lek v sebi thorij in uran, torej dve snovi, o katerih je splošno znano, da sta zelo radioaktivni. Poleg tega je v njem mangan, ki tvori z železom spojino, čije pomen v zdravilstvu cenijo zlasti Angleži. Končno so v novem leku še različne soli in ekstrakt neke snovi, ki je znana v Južni Ameriki pod imenom maceo duro. To sredstvo rabijo Indijanci proti influenci in mrzlici sploh.

To lekarstvo razkroji maščobni mehur, ki varuje tuberkulozne bacile pred kislinami. Na ta način postane ektoplazma faktični povzročitelj tuberkuloze. Po večkratnem vdihavanju tega leka začne suhi kašel pojemati. Bolniku se vrača apetit, dihanje postane lažje, telesna toplota pada in po 10 do 20 inhalacijski dozi izginejo mikrobi iz sluzaste tvarine, ki jo bolnik pri kašlju izloča iz pljuč. Pozneje se spremeni ta rmena tvarina v belo kot dokaz, da je zalega tuberkuloznih bacilov v pljučih uničena.

Novo lekarstvo vpliva blagodejno tudi na bronhialno astmo — (naduho) pri mladih in starih ljudeh. Čim večkrat inhaliramo ta lek, tem bolj so redki napadi naduhe. Avtor je statistično dokazal, da ozdravi s pomočjo njegovega leka 86 odstotkov bolnikov. V razmeroma kratkem času se da torej doseči uspeh, o katerem se doslej zdravnikom niti sanjalo ni. Vprašanje je seveda, če bodo imele enake uspehe tudi drugi zdravniki, zakaj tuberkuloza zahteva kljub vsemu prizadevanju še vedno nebroj žrtev.

ŽIVOSREBRNO JEZERO

Mehika poseduje že itak mnogo živega srebra v cinobrovih rudah sedaj so pa odkrili jezero samorodnega živega srebra ki je še jako težko dostopno. Nahaja se na vulkanskem ozemlju visoko v gorah države Vera Cruz. Njegova površina meni tri akre. Tla so seveda jako masivna, kar bi sicer živo srebro pronicalo skozi razpoke v globočino. Jezerska gladina pa je tudi večinoma prekrita z drobnim kamenjem, ki se vali dol s sosednjih pobočij. Domnevajo, da se je vsled vulkanskega delovanja polagoma izločilo vse živo srebro iz rud in se nabralo v dolinici. Ker je kraj sam jako težko dostopen, bodo skušali izvrtati do jezera dolg predor. Čudno je to, da so domačini Indijanci še skozi dolgo generacijo vedeli za to jezero, pa niso o njem prej nikoli govorili, četudi ga niso izrabljali.

Nekdaj je bila na Angleškem navada, da so vsakemu samorilcu potisnili lesen kol skozi telo, nato pa ga na križišču štirih cest zagrebli. Zadnji tak slučaj se je zgodil v juliju leta 1823. To je bilo pred več kot sto leti. Če bi se to še dandanes vršilo, bi zmanjkalo kolov in vsa cestna križišča bi bila razorana.

Glavni urednik angleškega lista "Manchester Guardian" je že štirinajstdeset let v svojem težavnem poklicu. Toda Angleži so bolj hvaležni napram zaslužniemu možem kot pa kje drugje. Ker bo Scott, to je namreč ime urednika, letos doživel 80 let svojega življenja, mu hvaležni meščani postavijo doprni kip v mestni galeriji umetnosti.

ADVERTISE in GLAS NARODA

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE
REGALJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITO

QUEBRACHO GOZDOVI

V severnem delu Argentine in v zahodnem delu Paragvaya se razprostirajo neizmerni pragozdovi Gran Chaco. Od tropskih pragozdov se ločijo po tem, da prevladujejo večinoma le obsežna in visoka drevesa, grmičevje, praproti in bujno evetje eksotičnih rastlin pa pogrešajo. Vseled tega so lažje dostopni oziroma prehodni, v kolikor seveda ne leže na močvirnatem ozemlju. Ti gozdovi pa so najznamenitejši po tem, ker v edino teh rastejo dragocena quebracho drevesa. Zastopani pa sta pravzaprav dve vrsti, rdeči quebracho, ki je dragocenejši, in beli quebracho. Vrednost obeh pa obstoja v tem, da vsebujejo mnogo tanina, rdeči nad 22 odstotkov beli pa samo tri procente. Prvi ima mehak rmen les, ki postane posušen rdeče barve in zelo trd. O vrednosti teh dreves preje inomezi sploh niso imeli pojma, razen domačinov, ki so jih že odnekad pridno iskali. Ko so poslali Argentinec leta 1883 na razstavo v Bremen tudi ta les, so začeli nemški kemiki takoj analizirati sestavine tega lesa in v svoje veliko začudenje našli tako visok procent tanina, ki ga dotedaj ni imela še nobena druga rastlinska snov. Kot najbolje taninovne sirovine so veljale tedaj hrastova skorja in šiške, ki vsebujejo 5 do 9 procentov tanina. Takoj so začeli Nemci ustanavljati delniške družbe, ki bi izrabljale te gozdove, obenem pa pošiljale številne izseljence v Argentino. Produkcija je hitro rastla, izvoz je postal vedno večji in večji. Saj ni čuda, ker služi tanin tako mnogostanski uporabi. V usnjarstvu je neobhodno potreben, daje služi v barvarstvu, kemični industriji, drogeriji, medicini, fotografiji in še v mnogih drugih gospodarski hpanogah. Lesa samnega ne izvažajo iz Argentine, ker bi to oteževalo prevoz, temveč samo taninov ekstrakt. Na krajih, kjer izsekavajo drevesa, so se razvile radi tega številne dovarne. V poštev pridejo seveda samo ona drevesa, ki so popolnoma nepoškodovana. Ako so od bliska ali viharja kaj nalomljena, ali pa celo od hroščev majedena, nimajo nikake vrednosti in jih puste v miru. Ker se domačini boje, da bo kmalu vse izsekano, so stavili v tem oziru različne predloge, med drugim tudi tega, naj bi dreves sploh ne sekali, temveč jih raje navrtali, kot to delajo pri kavčukovih drevesih, in da bi tako nabirali samo drevesni sok, drevesa bi pa rastla naprej. Toda ta predlog sploh ni obveljal, ker bi s tem ne bilo čisto nič pomaganega. Navrtana drevesa bi postala žrtev žuželk, kar bi pa bila večja škoda, ker bi ostal les neizrabljen dočim tudi les posekanih dreves trajno izrabijo. Je namreč izredno trd, vsled tega je tudi dobil ime quebracha hacha (to je lomilec sekir), v vodi obdrži svojo trdoto in sploh ne segnje. Zato je les uporaben zlasti za vodne zgradbe.

POPRAVEK.

V večerajšnje poročilo iz Brooklyna se je vrnila neljubna pomota. Pokojni Pretnar ni bil poročen pet let, pač pa pet mesecev.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujete v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Signurno 25% ceneje kot drugod.
VICTOR NAVINSEK
331 GREEVE ST. CONEMAUGH, PA.

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

60

(Nadaljevanje.)

Prvega trkanja služabnika ni čul nikdo, a pri drugem trkanju je odprl neki mlad kitar v vrata na stečaj in na pragu se je prikazala marna Konridova livreja.

— Saperlot, — je vzkliknil kitar ter stopil presenečen korak na stran.

Ter Velpa je skočil pokonec ter zrl začudeno na služabnika.

— Kaj se je zgodilo? — je vprašal razburjen.

— Milostljiva gospa čaka spodaj v vozu ter želi govoriti z gospodom Ter Velpom. — je sporočil služabnik.

— Nemogoče. — Nato pa je dostavil bolj pritajeno: — Tako pridem.

Služabnik pa je imel očitno še nekaj na sreč.

— Bojim se, da je milostljiva gospa bolna, — je rekel.

Henrik je hitro prijel za kožuh in klobuk ter se obrnil proti svojem najboljšemu prijatelju.

— Skrbni da najdem tukaj vse prazno, ko se vrnem.

Nagubal je čelo, ko se je ozrl nakrog. Bilo je strašno neredno, a je moral zaenkrat ostati tako.

Kitar je zažvižgal, a vendar prikimal z glavo in pet minut pozneje je očala vesela družba, da se nastani kje drugod. Glavni pogovor so tvorili odnosi Ter Velpa z gospo Konrid.

— Saj veste, lepa, velika, odlična gospa... in bogata, zelo bogata.

— Jaz, jaz pa bi ne prišla ponoči s kočijo in služabnikom k človeku, ki bi ne bil moj mož. — je rekla ena iz družbe. — Ponosna bi bila.

Naslednjega dne so govorili, ne le v budošnjih, temveč tudi v drugih krogih o gospe Konrid in Ter Velpu. Čudno, povsod so pravicevali njega ter delili njo. — žensko, slabo in ljubečo.

*

Ko je stopil Henrik k vrzu, je našel Vero v stanju, ki je takoj vzbudilo njegovo skrb. Ko je prijel njeno ledeno mrzlo roko, jo je prosil, naj pride na ta trenutek v njegov atelje ter se odpovije. Ne bilo bi mu pravzaprav treba prositi jo, kajti bila se je svojega sija, nega, a raznega doma. Želela si je njegove bližine, njegovih poljubov in objemov. Vsi tedaj tega mu je rade volje sledila.

Njeno razburjenje je bilo tako veliko, da ni niti zapazila duha punca, ki je še vedno stal na mizi in izparin ljudi, ki so se mudili tukaj dolge ure. Napol nezavestna je omahnila na zofa.

— Vera, draga moja, — je rekel Ter Velpa prosiče, — povej mi vendar, kaj se je zgodilo?

Višel je, da je nosila dragoceno večerno obleko, ki je visala njeno lepoto in stara strast se je zopet vzbudila v njem.

Naslonila je roki na mizo ter si pokrila obraz. Ne da bi se premaknila, ne da bi se ozrla vanj, mu je pripovedovala, kaj se je zgodilo. Ter Velpa pa je tekal po sabi gorindol, ko lev v kletki.

— Ti lopovi, to bodo drago plačali, — je rekel ter stisnil pesti. — Kot da bi bila ena med njimi, ki bi se mogla meriti s teboj. Ker pa se tega dobro zavedajo, te obmetavajo z blatom.

— Navideznost pa je proti nama, — je rekla izmučeno. — Pričakovala je od njega odresilne besede, a ta ni prišla. Sedel je poleg nje ter jo objel.

— Le še malo časa potrpi, draga moja, le še malo časa, — je prosil. — Potem te bo prosil celi svet odpuščanja. Jeseni bo moja slika dovršena. Ah, če bi le mogel delati kot ponavadi.

Ozrla se je vanj. Ne da bi videla, je ležalo v njenih pogledih nekaj motnega in prvič ga je vprašala:

— Ali je res treba, da napraviva najino poroko odvisno od uspeha tvoje slike, Henrik? Kljub testamentu Lorenca nisem revna, kajti postaviš delež pomenja precejšnjo svoto ter naju oprošča vsake skrbi. Ali ni to dovolj?

Obrnil je svojo glavo tako, da je bila v senci in čutil je prav dobro, da je vse to, kar bo sedaj spraval na dan, ničeno. Nekaj v njem se je protivilo tej poroki, čeprav je vedel, da še vedno ljubi Vero.

— Ne delaj mi tega tako strašno hudo, — je rekel potrpečljivo, po kratkem odmoru. — Ne morem drugače, kajti jaz moram najprvo čutili tla pod svojimi nogami s svojim lastnim delom. Klavzula v testamentu me ne ovira ter me ne sme tako nizko soditi, pač pa zavest, da oba nisva ustvarjena za to, da bi prenašala malenkostne razmere.

— Motiš se, s teboj bi prenesla vse, — je rekla tako pritajeno kot da se sramuje tega priznanja svoje poštenjavne ljubezni.

Henrik je skočil pokonec.

— Ne pa jaz, ne jaz! Jaz sem norec lepote, razkošja ter bi vedno smatral za očitjanje, če bi te videl piti priprosto oblečeno poleg sebe, če bi moral pogrešati vonj razkošnega življenja, ki me očisti v spojen s teboj.

Naslonil je svoje čelo na njeno roko na mestu, kjer se je poznala bravgotina.

— Vera, prosim te, ne sodi me napačno, pač pa mi veruj, da je duša umetnika poseben instrument, ki reagira na stvari, katerih ne razumejo zdrave, robustne narave. Ničesar žalega ti nočem storiti, a ne morem drugače.

Dolgo časa je nemo zrla vanj. Ne, v sedanjem slučaju ga ni razumela, a spomnila se je prizora v holandskem ikopališču, ko je prvič utrla to, kar je morala čutili sedaj. Prevzela jo je brezmejna žalost. Misli je na to, da sta mu razkošje in dobro življenje neobhodno potrebna, a mnenje razumevanja ni imel za njena čustva, ko je tasla radi njega kot izobčena sredi krogi, kateremu je pripadala preje čista in neomadeževana.

— Ali si jezna name? — je vprašal ter zrl k njej navzgor.

— Jezna? — je ponovila zamišljeno, — ne, Henrik, to nisem nikdar. Jaz te ljubim in to te vedno opraviči pri meni.

— A ti me ne razumeš?

Obotavljala se je.

— Kaj za to, če le respektiram tvoje razloge.

— Ne, ti me ne razumeš, — je ponovil skoro očitaje. — Kaj več ti o valovanjih moje duše, o onahovanju med strahom in upanjem, vero in obupom, kaj več o sili, katero imajo demonske moči nad človekom kot sem jaz. Ti si čista, Vera, kot mučenica tam na sliki, — a pojmi strasti ti je prav tako tni kot gladanje v lastni duši, vsled katere trpim. Mogoče te ljubim ravno raditega tako iskreno — in radi te ljubim te prosim, da smem slediti svojim lastnim nazorom.

Ničesar ni govorila in sedela je nepremično. Hlad, katerega je pravega pregnala njegova bližina, se je zopet približal ter jo objel od glave do nog. Čutil je hladni drget, ki jo je stresal in skočil je na noge.



SAMO ŠEST DNI PREKO
Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

FRANCE 17. JULJA - 14. AVGUSTA

PARIS 24. julija. — 21. avg.
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umivalniki in takodo voda za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in piljača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

— Če pa ustrašjaš pri tem, — je nadaljeval in njegov glas je imel drugačno barvo, — da se poročiva, sem pripravljen tudi k temu le določi dan. Tvoj dolžnik sem, Vera, in najbolje bi bilo, če me tedno držiš. Da, drži me tedno, ljubljena, drži me za večno, z neločljivimi vezmi, kajti le pri tebi je mir, to dobro vem...

Tekom teh zadnjih strastnih prošelj je sedel zopet poleg nje ter jo trdno objel. Nepremični obraz, katerega je videl pred seboj, ga je prestrašil in naenkrat mu je prišla misel, da ga hoče zapustiti po vsem, kar ji je rekel.

S tem je iznova vzkipeel ves ogenj njegove ljubezni.

— Norec sem, — je rekel, jo pritiskal k sobi in poljubil. — Jutri grem k Herskoti, da se dogovorim z njim vse potrebno in nato se poročiva ter osramotiva celo čedno družbo. Ali naj bo tako, draga?

Vera se je vzravnala.

— Ne, — je rekla odločno.

— Zakaj ne?

— Tvoji razlogi so me prepričali.

Vgriznil se je v ustnice. Zakaj ni vzela sedaj hitro, kar ji je prostovoljno nudil? Bil je pripravljen in njemu samemu se je zdelo bedasto zamuditi take prilike.

— Razžaljena si, — je rekel nekoliko razdraženo.

Vera se je počasi dvignila. S trudnim pogledom je premerila atelje. Ko je spomnila v onem kotu klečal pred njo, se mu je zdel skorajšnja poroka zadnji cilj vseh želja, a danes se je upiral proti temu. Kaj se je pripetilo med tem? Le nekaj časa je poteklo od takrat, — in to ni bila njena krivda.

— Moram domov, — je rekla s trudnim glasom. — Obrnila se je proč. Ter Velpa pa je zopet pokleknil pred njo ter vzkliknil:

— Prišegam ti pri vsem, kar mi je bilo kedaj sveto, da naju ne more ločiti nobena stvar na svetu. Mridva spadatava skupaj.

Pritisnil je svoje lice v gube njene obleke — in tedaj, pod učinkom njegovih besed je izginil krč, ki je dotedaj stiskal njeno srce.

— Pričela je ihteti in jokati kot še nikdar poprej v življenju. On je skočil pokonec ter jo držal v svojem objemu, kajti vedel je, da velja to solze njemu. Te solze pa so odnesle s seboj vse, kar se je polastilo duše te ženske v zadnjih urah, — trpkost in obup. Zopet mu je vrjela.

(Dalje prihodnjič.)

MAURICE LEVEL:

Norma.

V sobi, kjer ga je ostavila sobarica, je Michel Griand še enkrat prečital pismo, ki ga je bil dobil pred dvema dnevoma.

— Ne dvomite o moji ljubezni, čeprav morda nikdar ne bom vaš; verjemite mi, da bi hotela biti vam najzvestejša in najnežnejša ljubica. Toda ne zahtevajte, da vas poročim. Bila sem omožena a le malo ur; prišla je katastrofa, mož mi je pobegnil, in od tedaj se čutim tako nesrečno, da bi se mi sleharna vez, ki bi ne izvirala iz moje volje, zdelo nezno. Če mislite, da je vaša sreča odvisna od tega, da me poročite, bom po najboljši volji skušala dočeti čast svojemu novemu imenu; da vam je ne bom kratila: zakaj misel, da bi bila vaša zvestota odvisna zgolj od ozirov do družbe v resnici pa bi me ne ljubili ali bi vam bila celo zoprna, ta misel bi mi otrovala vso mojo srečo.

Če vzliete temu mislite, da bi vam življenje z menoj nudilo sladkosti, pridite! Vlak odide iz Pariza ob eni zjutraj in dope v Charnesant ob enajstih zvečer; kakoli sto metrov od kolodvora se odcep: od glavnice ceste gozdna pot, ki vas pripelje naravnost k vaši Normi.

Vrata so se odprla in Michel Griand je hitro zgenil piseme: in ga vtaknil v žep. Mlada žena je namenoma prelzla njegovo klet: njo: ponudila mu je roko in ga povabila na divan. Opazil je, da je njeno lice bolj blede kakor navadno.

— Začutila sem vaš prihod, je izpregovorila, še preden ste pristopili vrt.

On se je začudil:

— Vso pot od kolodvora do vaših hiš nisem srečal nikogar...

Toda vidiš toliko tišino, da se najslabši šum čuje daleč naokrog in stavila bi, da še niste dospeli do ribnika, ko mi je odmev vaših korakov prerisal sree.

— Do ribnika? — Ne vem, da bi videl kak ribnik...

— Gled je pač gosto porasel in goščava je mistoma naravnost ne...

da se v meni nekaj spreminja... Vzrok je temu to staro zidovje in bršljan, ki se vzpenja ob njem, in te prostorne sobane, ki se izlivajo v ozke, odmevajoče hodnike... Tajinstveno je to domovanje. Včasih si pripovedujem sama sebi čudne zgodbe in proti svoji volji verjamem tajnostim ki begotno frfotajo med zidovjem... V kletki, ki jih ne pozna izhoda, sem odkrila vodnjak. Vrgla sem kamen vanj, in pretekle so dolge sekunde, preden se je voda globoko dondu razburkala... Kako bi bilo, če bi se n ata način hotela iznebiti človeka, človeka, ki... mi ni ljub? Kdo bi mogel zaslišati? Stara služkinja, ki zna jedva še govoriti... Podgane morda? E, ne bi bile tolj glupe, da bi govorile o takšni pojedinosti...

Norma se je zasmejala, da so ji nosnice zadrtile. Lahen vetrič je razmajal liste in Norma se je odmaknila od okna in vzdihnila: — Kakšna noč! Kakšna noč! ... Baš kakor na večer moje svatbe!

Položil ji je roke na ramena:

— Norma, mar še vedno ljubiš svojo moža?

— Jaz? Némiselno vprašanje!

— Ali ste se od takrat še kdaj sešli z njim?

— Nikdar!

— Ne veste, kje je?... kaj počne?...?

Norma mu ni odgovorila. Potegnila ga je od okna in mu pogledala v oči:

— Ljubosumnost? Nikar ne tajite, berem vam v očeh, v glasu, v kretnjah... Dajte, sedite k meni, naslonite mi glavo na prsi... Tako, sedaj vam bo bolje... Mrzli vas. Drget še povečuje nasladi. Oh, kako dobro mi de, ko čutim ob sebi vaše telo in dušo...

— Telo in dušo...

Norma je vzela z mize dolgo iglo in se zasanjala, poigravajoč se s konico:

— Ali ste že kdaj mislili, umoriti drago bitje na višku njegove sreče! Kolika naslada ob pogledu na njegove ugašajoče oči, še v smrtnem boju polne ljubezni?

— Jaz pogosto mislim na to... Čula sem — ali je res? — da se ob majhnem, jedva zaznamtem vbodljaju v tilnik utrne življenje kakor ura, ki ji smame nihal...

Ovila mu je roko okoli vratu in oči so se ji temno zasvetile. Začutil je, kako mu je njena roka zdrknila doli po hrbtu, in na tilniku, poleg ušesa, ga je spreletel leden hlad. Vse je bilo tiho, le sova je skovikala zunaj med drevmi. Bodica se mu je zapčila v kožo; v enem skoku se je vzel in se s široko razprtimi očmi zažrl v Norma, ki ga je gledala mirno, kot da se ni nič zgodilo.

— Norma! Norma! Kaj naj to pomeni? Ali me hočete preizkusiti?... Zakaj molčite?...

Oči so se ji zamigile, roka je ohlapnila na blazino in ustne so ji zadrgetale, kakor da jo je prešinila neslutena groza.

— Ah, je zavzdihnila. Kako čudno mi je!... Poslušajte... A vi ste trudni... razburjenje vas je prevzelo... Dajte, pomirite se, jutri vam bo bolje...

— Da, je zajecjal, jutri... Ah, ne, nikdar... Čutim, da bo med nama vedno slika vašega moža... Bolje je, da se ločiva...

Norma je sklanila glavo in z roko si je segla za vrat, kakor da hoče odpeti ogrlje. On ji je odkimal:

— Obdržite!... za spomin!

Kakor v sanjah je stopil k vratom.

In tedaj je Norma snela ogrlje in prstan in ju položila k drugim dragotinam v predal. Nato je vzela polo papirja, popisano z imeni, in pripisala ime Michela Grianda.

— In potem je izbrala iz mase dehtepisemski ovij, napisala nanj nov naslov in začela pismo:

— "Ne dvomite o moji ljubezni, čeprav morda nikdar ne bom vaša..."

Rad bi izvedel, kje se nahajata moj prijatelj FRANK SANTEL in moj bratranec JAK SIMČIČ, doma iz vasi Belske pri Postojni. Prosim cenjene rojake, da mi naznanijo ali pa naj se sama zgleda. — Frank Simčič, 1300 E. 40. St. Cleveland, O. (3x 6,78)

Kretanje parnikov - Shipping News

10. julija:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg, York, Bremen.	24. avgusta:	Aquitania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg, Hamburg.
13. julija:	Relance, Cherbourg, Hamburg.	25. avgusta:	Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
14. julija:	Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.	26. avgusta:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg.
17. julija:	Majestic, Cherbourg; France, Havre; Pennland, Cherbourg, Antwerp.	28. avgusta:	Majestic, Cherbourg.
21. julija:	Mauretania, Cherbourg.	31. avgusta:	Pres. Wilson, Trst.
22. julija:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg.	1. septembra:	Berengaria, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.
24. julija:	Paris, Havre; Homerie, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Muenchen, Cherbourg, Bremen.	2. septembra:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Andania, Hamburg.
27. julija:	Resolute, Cherbourg, Hamburg.	3. septembra:	Columbus, Cherbourg, Bremen.
28. julija:	Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	4. septembra:	France, Havre; Homerie, Cherbourg, Bremen.
29. julija:	Westphalia, Hamburg.	7. septembra:	Relance, Cherbourg, Hamburg.
31. julija:	Zeeland, Cherbourg, Antwerp; Bremen, Bremen.	8. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
1. avgusta:	Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.	9. septembra:	Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.
4. avgusta:	Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.	11. septembra:	PARIS, III. SKUPNI IZLET; — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.
5. avgusta:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.	15. septembra:	Aquitania, Cherbourg.
7. avgusta:	Majestic, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen.	16. septembra:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
10. avgusta:	Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen; Relance, Cherbourg, Hamburg.	18. septembra:	Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
11. avgusta:	Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.	21. septembra:	Resolute, Cherbourg, Hamburg.
14. avgusta:	France, Havre; Homerie, Cherbourg.	22. septembra:	Berengaria, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
17. avgusta:	Berlin, Cherbourg, Bremen.	23. septembra:	Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
18. avgusta:	Mauretania, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.	25. septembra:	France, Havre.
21. avgusta:	Paris, Havre; Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg.	28. septembra:	Muenchen, Bremen.
		29. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
		30. septembra:	Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

V JUGOSLAVIJO



Nizke cene za tja in nazaj v tretjem razredu

Do Zagreba in nazaj: \$198. do \$210.

V Beograd in nazaj — \$198.50 do \$210.50

Veliki parniki za vas, — vključno Majestic "največji parnik na svetu", Olympic, Homerie, Belgenland, Lapland, Pennland (prej Pittsburgh), Zeeland, Arabic, itd.

Vi lahko obiščete domovino ter se vrnete v Zdrženo državo z ameriškim vladnim dovoljenjem. Vprašajte pooblaščenega agente ali

WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
1 BROADWAY NEW YORK

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljavanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Prav vsakdo - kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda".

ADVERTISE in GLAS NARODA

Pozor rojaki!
V zalogi imamo

SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company
83 Cortlandt Street New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Pozor rojaki!
V zalogi imamo

SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company
83 Cortlandt Street New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Pozor rojaki!
V zalogi imamo

SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company
83 Cortlandt Street New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.